

'Despintura del jo' o el plaer de pensar per pensar

Carles Hac Mor (Lleida, 1940) ha guanyat el premi Joan Fuster d'assaig amb 'Despintura del jo'. Una original aventura sobre l'art que contraposa les figures de Pascal i Artaud i que obre un nou viarany en l'assaig català.

Poeta, narrador i assagista. Carles Hac Mor ha guanyat el premi degà dels Octubre, el Joan Fuster d'assaig, amb *Despintura del jo*. Una arriscada i acurada aposta literària, que sense usar cap punt i a part ens contraposa les controvertides figures dels francesos Pascal i Antonin Artaud. Un assaig que no té necessàriament un punt d'arribada, "que no disposa d'unes conclusions acadèmiques".

—Breument, ens podria fer cinc cèntims de *Despintura del jo*?

—L'assaig és la culminació de les col·laboracions i crítiques d'art que he desenvolupat en els darrers anys en revistes i publicacions diverses, i que ara he decidit plasmar en un llibre extens. He volgut ajuntar i contraposar dos personatges francesos d'èpoques diferents, com són Pascal i Artaud, per veure quin era el resultat final. Per observar, amb la reflexió, fins on podien arribar. I crec que he arribat a un pensament utòpic, abstracte, on l'aventura de pensar per pensar ha primat més que destacar cap conclusió. Com bé va apuntar Joan Fuster, desinvoltura amb les dades, insolència amb la formulació. Això, justament això, és l'assaig que he fet. Un treball molt intertextual, carregat de diversos generes, que no té punts i a part. I que té la voluntat de ser un monòleg poètico-filosòfic que defugeixi qualsevol veta d'academicisme.

—Quin fet l'ha esperonat a abocar-se a aquest viarany?

—Estem força acostumats als assajos amb aparat crític, amb estructures de tesis acadèmiques. *Despintura del jo* beu de la tradició assagística francesa de Gilles Delauze i Jacques Derrida. Una tradició que no dirigeix el pensament. Sinó que més aviat el mateix pensament agafa una lògica per si mateix.

—Als Països Catalans, hi ha cap tradició que incloga el seu assaig?

—Només conec algun treball semblant del Perejaume. També, la novel·la filosòfica —se'n pot dir així— de Vicenç Altaió *La desconeguda*. Bé, podem trobar trossos de Fuster en què seguia aquesta lògica de pensament.

—Com es menja això d'ajuntar Pascal i Artaud?

—Ben bé, hi ha en el fons un punt d'arbitrarietat. Pascal té l'atractiu encís del cartesianisme i de la raó. Artaud,

ben al contrari, és l'antiraó. Volia enfrontar-los.

—Veig que està notablement influït per la cultura francesa.

—Vinc d'una generació que ha begut dels francesos. A més a més, em sembla que ara com ara és la cultura més interessant que s'hi pot trobar a Europa i, fins i tot, als Estats Units.

—No serà pas, per ser abstracte, un assaig difícil d'entendre?

—No crec. És una aventura. Vaja, com si llegissis una poesia. El lector s'ha de deixar anar pel plaer de la lectura. L'assaig està molt treballat literàriament.

—Com observa l'actual panorama de l'assaig català?

—Bastant empobrit. Sobretot, per culpa de la racionalització academicista. Cada cop s'assemblen més a tesines universitàries, a monogràfics especialitzats de politologia, sociologia...

—Crec que *Despintura del jo* ajudarà a trencar aquesta dinàmica?

—Pot obrir el camí que redefinirà l'assaig català.

—El premi Joan Fuster recull tot el bo i millor dels assajos que s'han dedicat a parlar del nostre país. Es a dir, assajos que reflexions sobre nacions, cultures, llengües... Tot açò, no ha encotillat l'assaig català?

—Sí, crec que amb assajos com *Despintura del jo* es trenca aquest encotillament. Ja ho va fer Xavier Antich fa un anys. I ara espero contribuir-hi.

Hac Mor ha guanyat amb el seu primer assaig el premi Fuster: "*Despintura del jo* és el resum de molts anys d'escriure".